

บทบาทเงินหยวนต่อเศรษฐกิจการเงินโลก

จัดทำโดย นายพัฒนพงษ์ ภูสุวรรณ
เศรษฐกรอาวุโส สำนักงานภาคเหนือ

วิกฤตการณ์ทางการเงินในอเมริกาและยุโรป ส่งผลให้ประเทศต่างๆ เริ่มจับตามองเงินสกุลใหม่ของโลก ประกอบกับเงินมีนโยบายสนับสนุนการใช้เงินสกุลหยวน รวมทั้งปัจจัยต่าง เช่น ขนาดเศรษฐกิจจีน ระดับการเปิดของประเทศ เสถียรภาพค่าเงินหยวน ล้วนเอื้อให้เงินสกุลหยวนมีบทบาทในเวทีเศรษฐกิจการเงินโลกในระยะต่อไป ภายในระยะเวลา 5 ปี เงินสกุลหยวนจะมีบทบาทเพิ่มขึ้น ทั้งด้านการค้า และการลงทุนของโลก จนสามารถแทนที่เงินสกุลสำคัญเช่น ดอลลาร์ สรอ. และ ยูโร ได้บางส่วน หลังจากนั้นจะทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นจนประเทศต่างๆ นำเงินหยวนไปเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ เพื่อผลตอบแทนที่สูง เพื่อความมั่นคง และเพื่อกระจายความเสี่ยงด้านการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม เหตุผลการดำรงเงินสำรองสกุลหยวนส่วนหนึ่งของประเทศต่างๆ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับประเทศจีน มหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ของโลกด้วยเช่นกัน

แม้ว่าประเทศจีนจะมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ มีบทบาทและเริ่มมีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจการเงินของโลกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะบทบาทที่มีต่อการค้าโลก อย่างไรก็ตามปัจจุบันการค้าส่วนใหญ่ยังต้องชำระผ่านเงินสกุลหลัก เช่น ดอลลาร์ สรอ. ยูโร ปอนด์สเตอร์ลิง และเยนญี่ปุ่น ซึ่งประเทศที่เป็นเจ้าของสกุลเงินสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป ประสบปัญหาทางการเงินและปัญหาเศรษฐกิจ จนถูกลดอันดับความเชื่อถือจากสถาบันจัดอันดับที่สำคัญ ทำให้ประเทศต่างๆ ให้ความสนใจสกุลเงินอื่นเพื่อทดแทนดอลลาร์ สรอ. และ ยูโร ซึ่งมีความเสี่ยงสูง โดยมองว่าสกุลเงินที่น่าจะมีศักยภาพ คือ สกุลเงินหยวน ซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลาหนึ่งสำหรับทางการเงินในการพัฒนาและผ่อนคลายกฎระเบียบการควบคุมเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทใหม่ของเงินหยวนในฐานะเป็นสื่อกลางในการชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

นโยบายการสนับสนุนเงินสกุลหยวนของจีน

หลังเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในสหรัฐอเมริกาเมื่อปี 2551 ทางการเงินเริ่มมีนโยบายการใช้เงินสกุลหยวน เมื่อ 24 ธันวาคม 2551 และได้ประกาศทดลองใช้เงินสกุลหยวนเพื่อการค้าในวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 เป็นต้นมา โดยลำดับแผนพัฒนาเงินสกุลหยวนให้เป็นสกุลเงินสากลของโลก 3 ขั้นตอน คือ

1. ใช้เงินสกุลหยวนชำระเงินเพื่อการค้า

ระหว่างประเทศ

2. ขยายการใช้เงินสกุลหยวนเพื่อการลงทุน ทั้งนักลงทุนจีนและนักลงทุนต่างประเทศ และส่งเสริมให้มีเงินสกุลหยวนหมุนเวียนในต่างประเทศมากขึ้น

3. ส่งเสริมให้เงินสกุลหยวนเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ (ซึ่งเมื่อมีการค้าและการลงทุนด้วยเงินสกุลหยวนจำนวนมากแล้ว เงินสกุลหยวนจะเป็นที่ต้องการ และทำให้ประเทศต่างๆ ใช้เงินสกุลหยวนเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ)

ในช่วงเงินประกาศนโยบายการใช้เงินสกุลหยวนเพื่อการค้าในช่วงแรก นักวิเคราะห์ส่วนใหญ่ประเมินว่ามีความเป็นไปได้น้อย และการไปสู่เป้าหมายการเป็นสกุลเงินสากลที่ให้ประเทศอื่นๆ ใช้เป็นเงินสำรองระหว่างประเทศนั้นคงต้องใช้ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10-20 ปี ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวในช่วงนั้นก็ไม่ได้ผิดนัก เพราะเป็นการวิเคราะห์ภายใต้ระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ยังเข้มงวด ประกอบกับระดับการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนยังไม่สูง และสถานการณ์ที่จีนยังไม่พร้อมในการเปิดใช้เงินหยวนมากนัก อย่างไรก็ตาม ทางการเงินได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ทางการเงินได้ประกาศ ตามขั้นตอนด้วยความระมัดระวัง โดยเริ่มจากการทดลองใช้เงินสกุลหยวนเพื่อการค้าตั้งแต่ช่วงกลางปี 2552 โดยจำกัดพื้นที่ หลังจากนั้นจึงพยายามขยายขอบเขตเพิ่มขึ้น อาจแบ่งลักษณะการ

ดำเนินงานของจีนเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงประกาศนโยบาย หลังจากทางการจีนประกาศนโยบายใช้เงินหยวนชำระเงินเพื่อการค้าตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2551 ในพื้นที่ทดลองบริเวณปากแม่น้ำแยงซีและบริเวณปากแม่น้ำไข่มุก (珠江) เป็นต้นมา ทำให้เป็นที่สนใจของทั่วโลก หลังจากนั้นในวันที่ 8 เมษายน 2552 ทางการจีนจึงประกาศพื้นที่นำร่องอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้มหานครเซี่ยงไฮ้ และ 4 เมืองใหญ่ในมณฑลกว่างตุง คือ กวางโจว เซินเจิ้น จูไห่ และตงกวน เป็นพื้นที่นำร่องการค้าระหว่างประเทศด้วยเงินสกุลหยวนได้ ซึ่งยังไม่มีวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนนัก จึงยังไม่มีธุรกรรมเกิดขึ้น

2. ช่วงดำเนินโครงการนำร่อง การเปิดใช้เงินสกุลหยวนของจีน มีแนวทางคล้ายกับการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจจีน โดยเปิดนำร่องจากมหานครและมณฑลด้านตะวันออก ก่อนขยายเข้าไปด้านตะวันตกในของประเทศจีน โดยใช้นโยบายมุ่งตะวันตก ซึ่งทำให้จีนประสบความสำเร็จมากในการพัฒนาเศรษฐกิจ หลังจากทางการจีนประกาศนโยบายใช้เงินหยวนเมื่อ 24 ธันวาคม 2551 แล้ว วันที่ 2 กรกฎาคม 2552 จึงเริ่มทดลองเปิดพื้นที่ในภาคตะวันออกก่อน ให้สามารถทำการค้าด้วยสกุลเงินหยวนกับฮ่องกง มาเก๊าและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลังจากนั้นวันที่ 7 สิงหาคม 2552 จึงผลักดันการใช้เงินหยวนเพิ่มเติม โดยประกาศรายชื่อวิสาหกิจการค้าที่กำหนดราคาสินค้าส่งออกเป็นเงินสกุลหยวนสามารถขอคืนภาษีส่งออกได้จำนวน 365 บริษัท อย่างไรก็ตาม การกำหนดพื้นที่ทดลองที่น้อยเกินไป ประกอบกับคู่ค้าในต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติที่ค่อนข้างยุ่งยาก และต้องใช้ระยะเวลาตรวจสอบรายชื่อคู่ค้าประมาณ 1-2 วัน ประกอบกับ คู่ค้ากับจีนไม่ค่อยได้ประโยชน์มากนัก จึงทำให้ธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศด้วยสกุลหยวน ยังมีไม่มากนัก

3. ช่วงขยายพื้นที่นำร่อง หลังจากทางการจีนพบปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การค้าด้วยเงินสกุลหยวนไม่ขยายตัวเท่าที่ควร จึงพยายามลดเงื่อนไขต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าด้วยสกุลหยวน เช่น การขยายพื้นที่ทำการค้าและขอบเขตการชำระเงิน โดยในวันที่ 22 มิถุนายน 2553 ทางการจีนประกาศขยายพื้นที่ทำ

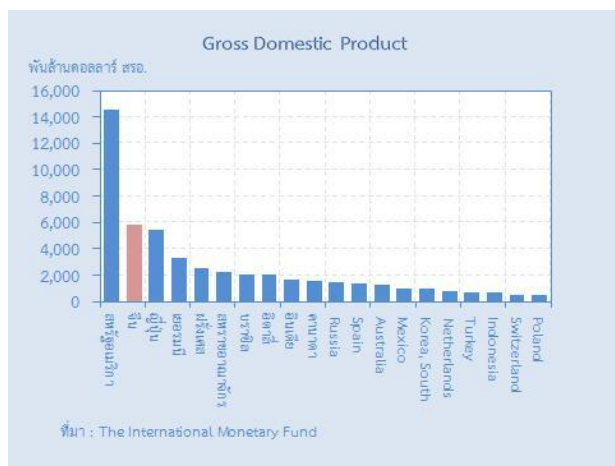
การค้าด้วยสกุลหยวนจาก 5 เมืองในฝั่งตะวันออกเป็น 20 มณฑล/มหานคร/เขตปกครองตนเอง และประกาศให้ทุกพื้นที่ของจีนสามารถทำการค้าด้วยสกุลหยวนกับทุกประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัด ตั้งแต่ 23 สิงหาคม 2554 เป็นต้นมา นอกจากนั้นทางการจีน (โดย 6 หน่วยงานคือ PBC SAFE¹ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานศุลกากร และสำนักงานภาษี) ยังขยายจำนวนวิสาหกิจนำร่องทำการค้าด้วยสกุลหยวนจาก 365 ราย เป็น 67,724 บริษัท ตั้งแต่ 6 ธันวาคม 2553 เป็นต้นมา จึงทำให้มีการค้าต่างประเทศด้วยสกุลหยวนเพิ่มขึ้นมาก แต่ก็ยังพบอุปสรรคใหม่เมื่อสถาบันการเงินต่างๆ ได้รับเงินหยวนไม่สามารถนำไปหารายได้ในต่างประเทศได้ หากจะนำไปลงทุนในตลาดจีนก็ยังมีความยุ่งยาก เนื่องจากตลาดทุนของจีนยังไม่เปิดกว้างมากนัก เช่น การเข้าไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จีนด้วยสกุลหยวน ต้องยื่นจดทะเบียนเป็น Qualified Foreign Institutional Investor (QFII) ก่อน (合格境外机构投资者) ซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 1 ปี ทำให้ถึงสิ้นปี 2553 มีจำนวนสถาบันที่ได้รับอนุญาตให้ลงทุนเป็นเงินสกุลหยวนเพียง 98 ราย ทางการจีนจึงคิดแก้ไขปัญหานี้โดยการเปิดตลาด Offshore เงินสกุลหยวนในฮ่องกง เพื่อให้เป็นแหล่งนำเงินสกุลหยวนมาลงทุนหาผลตอบแทนในตลาดฮ่องกงได้ พร้อมทั้งดำเนินนโยบายเปิดกว้างให้นักลงทุนต่างประเทศ รวมทั้งกองทุนต่างๆ ธุรกิจประกันภัย และธุรกิจหลักทรัพย์ สามารถลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จีนได้ ตามโควตาการลงทุนในจีนไม่เกิน 20 พันล้านหยวน ส่งผลให้สถาบันการเงินต่างๆ รวมทั้งธุรกิจต่างๆ สามารถนำเงินสกุลหยวนไปหาประโยชน์เพิ่มเติมในตลาดเงินในฮ่องกงและจีนได้ จึงเริ่มมีธุรกรรมชำระเงินหยวนระหว่างจีนกับประเทศต่างๆ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม คู่ค้าและนักลงทุนต่างชาติยังคงสับสนในระเบียบ วิธีปฏิบัติ ที่ยุ่งยากและยังไม่ชัดเจน

ปัจจัยต่างๆ ที่จะช่วยผลักดันการเป็นสกุลเงินสากลของเงินหยวน

¹ The People's Bank of China และ State Administration of Foreign Exchange

หากพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างที่เอื้อต่อการเป็นสกุลเงินสากลมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขนาดเศรษฐกิจจีน (Size of the economy): GDP ขยายตัวต่อเนื่องใหญ่อันดับสองของโลก ปัจจุบัน จีนมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองของโลก โดยปี 2553 มี GDP (nominal) เท่ากับ 5,878 พันล้านดอลลาร์ สรอ. รองจากสหรัฐอเมริกาที่มี GDP มูลค่า 14,658 อย่างไรก็ตาม อัตราการขยายตัวของ GDP จีนสูงถึงร้อยละ 10.3 ขณะที่สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น GDP ขยายตัวเพียงร้อยละ 2.8 และร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

2. ระดับการเปิดของประเทศ (Degree of Openness): เปิดประเทศมากขึ้น การค้าขยายตัวสูง ในด้านการค้าระหว่างจีนกับต่างประเทศนั้น ปี 2553 จีนมีสัดส่วนการค้าสูงเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา โดยจีนมีสัดส่วนการค้าสูงถึงร้อยละ 9.8 มูลค่าการค้า 2,974 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่สหรัฐอเมริกาสัดส่วนร้อยละ 10.7 มูลค่าการค้า 3,246 พันล้านดอลลาร์ สรอ.) อย่างไรก็ตาม จีนเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญที่สุด โดยมีสัดส่วนการส่งออกถึงร้อยละ 10.5 มูลค่า 1,578 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่สหรัฐอเมริกามีสัดส่วนส่งออกร้อยละ 8.5 มูลค่า 1,278 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และเยอรมนีมีสัดส่วนส่งออกร้อยละ 8.4 มูลค่า 1,268 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยสหรัฐอเมริกาคือประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญที่สุด มีสัดส่วนนำเข้ามากถึงร้อยละ 12.8 มูลค่า 1,968 พันล้านดอลลาร์ สรอ. รองลงมาคือจีนมีสัดส่วนนำเข้าร้อยละ 9.1 มูลค่า 1,396 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และ

เยอรมนีมีสัดส่วนนำเข้าร้อยละ 7.0 มูลค่า 1,066 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามลำดับ

3. เสถียรภาพด้านค่าเงิน (Currency Stability): แนวโน้มสกุลหยวนแข็งค่า ความต้องการเพิ่มขึ้นในด้านเสถียรภาพของค่าเงิน หลังจากจีนประกาศให้ค่าเงินหยวนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น (ลอยตัวอยู่ในกรอบ) ตั้งแต่ 19 มิถุนายน 2553 เป็นต้นมา ส่งผลให้อัตราแลกเปลี่ยนหยวนต่อดอลลาร์ สรอ. มีแนวโน้มแข็งค่ามากขึ้น โดยข้อมูล ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2554 อัตราแลกเปลี่ยนสกุลหยวนเทียบกับดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 6.8 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเงินหยวนเทียบกับดอลลาร์ สรอ. จะแข็งค่าขึ้นมาก แต่ก็แข็งค่าขึ้นน้อยกว่าค่าเงินสกุลอื่น ๆ เช่น เงินสกุลยูโรเทียบกับดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นร้อยละ 13.8 เยนญี่ปุ่นเทียบกับดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นร้อยละ 9.8 หรือสวิสฟรังก์เทียบกับดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าร้อยละ 24.5 แสดงให้เห็นว่าค่าเงินที่แท้จริงของเงินสกุลหยวนอ่อนค่าลง ทำให้จีนยังคงได้เปรียบทางการค้ากับประเทศต่างๆ และส่งผลให้สหรัฐอเมริกาก็ยังคงกดดันให้จีนปล่อยให้ค่าเงินหยวนแข็งค่าเพิ่มขึ้นต่อไป คาดการณ์ว่าในอนาคตเงินสกุลหยวนจะยังคงมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นต่อไป สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้มีเงินทุนไหลเข้าจีนจำนวนมากเพื่อลงทุนทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนในจีน และทำให้ความต้องการถือเงินสกุลหยวนเพิ่มขึ้น

4. ระดับการพัฒนาตลาดเงิน (Financial Market Development): อยู่ระหว่างการเร่งพัฒนา แม้ตลาดเงินของจีนยังไม่เปิดกว้างและพัฒนาเทียบเคียงตลาดเงินในลอนดอน นิวยอร์ก หรือสิงคโปร์

แต่ทางการเงินอาศัยตลาดฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดการเงินที่สำคัญของโลก เป็นตัวแทนของเงินในการดำเนินงานบริหารจัดการด้านเงินสกุลหยวนแทนเงิน เช่นการเปิดตลาด Offshore เงินหยวนในฮ่องกง (CNH) การส่งเสริมการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศด้วยสกุลหยวน (RMB FDI) การกำหนดให้ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนด้วยเงินสกุลหยวน ซึ่งในการประชุมหารือทางเศรษฐกิจการเงินที่ฮ่องกง เมื่อ 17 สิงหาคม 2554 นายหลี่ เค่อเฉียง รองนายกรัฐมนตรีของจีน (ว่าที่นายกรัฐมนตรีคนต่อไปของจีน) กล่าวว่า จะผลักดันให้ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางการค้าเงินสกุลหยวน และเป็นตลาดเงินหยวนของโลก สนับสนุนให้ผู้ประกอบการฮ่องกงลงทุนโดยตรง (FDI) ในจีนโดยใช้เงินสกุลหยวน นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้นักลงทุนสถาบันต่างประเทศสามารถเข้าไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของจีนในรูปแบบเงินหยวนภายใต้โครงการ Renminbi Qualified Foreign Institutional Investor Scheme (RQFII) โดยกำหนดโควตาการลงทุนที่ 20,000 ล้านดอลลาร์ อีกทั้งส่งเสริมให้สถาบันการเงินจีนและและวิสาหกิจจีนออกพันธบัตรเงินหยวนในฮ่องกงเพิ่มขึ้น โดยรัฐบาลจีนจะออกพันธบัตรเงินหยวนในฮ่องกง 20,000 ล้านดอลลาร์ และตั้งเป้าหมายให้นักลงทุนรายย่อย 5,000 ล้านดอลลาร์ อีกทั้งกำหนดโควตาให้วิสาหกิจทั่วไปที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน สามารถออกพันธบัตรเงินหยวนในฮ่องกงได้ 25,000 ล้านดอลลาร์ (ต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลจีนเป็นรายๆ) โควตาดังกล่าวจะทำให้มีการออกพันธบัตรเงินหยวนในฮ่องกงมากขึ้น ส่งเสริมให้เงินหยวนหมุนเวียนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ทางการเงินจะอนุญาตให้มีการเปิดการซื้อขาย กองทุน Exchange-Traded Fund : ETF² ที่จัดตั้งโดยบริษัทที่ได้รับการจดทะเบียนในการตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง เป็นช่องทางระดมเงินทุนจากเงินเข้าไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง

² ETF: Exchange Traded Fund (ETF) คือกองทุนเปิดที่ลงทุนในหุ้น และจัดทะเบียนและซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ชื่อขายสะดวกเหมือนหุ้น แต่กระจายความเสี่ยงเหมือน Index Fund โดยเสียค่าบริการจัดการต่ำกว่ากองทุนอื่นๆ กองทุน ETF สามารถอ้างอิงสินค้าได้หลายประเภท เช่น ดัชนีราคาหลักทรัพย์ (Equity ETF) ดัชนีราคาตราสารหนี้ (Bond ETF) และ ดัชนีราคาทองคำ (Gold ETF)

พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเงินเข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกงเพิ่มขึ้น ขยายและเปิดให้ธนาคารฮ่องกงในจีนทำดำเนินธุรกิจการเงินเพิ่มขึ้น ขยายโอกาสให้บริษัทประกันของฮ่องกงเข้าไปดำเนินกิจการในจีนมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการสินทรัพย์ระหว่างประเทศ

5. ผลจากปัจจัยภายนอก (Network Externality): เมื่อเงินสกุลหลักมีปัญหา นับตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในอเมริกาและยุโรป อีกทั้งการลดระดับความเชื่อถือของประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป ส่งผลให้ประเทศต่างๆ เริ่มจับตามองเงินสกุลหยวน หลายประเทศได้แสดงความคิดเห็นว่าควรขยายฐานตะกร้าเงิน SDR ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพิ่มเติม โดยนำสกุลเงินของประเทศที่มีเศรษฐกิจแข็งแกร่งแทนที่สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เช่น รองรัฐมนตรีกระทรวงการคลังของเยอรมนีได้เรียกร้องให้ขยายตะกร้า SDR โดยนำหยวนสกุลเงินเป็นส่วนหนึ่งของตะกร้าเงิน SDR เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้ในการประชุมสุดยอด G20 ก็มีวาระการประชุมหารือเกี่ยวกับสกุลเงิน ผู้นำอังกฤษยังได้แสดงความคิดเห็นสนับสนุนให้เงินสกุลหยวนเป็นส่วนหนึ่งของ SDR ด้วย อย่างไรก็ตามผู้ว่าการธนาคารกลางจีนมีความคิดเห็นไม่แรงรัดให้ IMF นำเงินหยวนเป็นส่วนหนึ่งของตะกร้าสิทธิพิเศษถอนเงิน (SDR) เนื่องจากเงินหยวนยังอยู่ระหว่างการพัฒนา การเปิดเสรีเงินหยวนตามกระบวนการของจีน จะใช้เวลาและดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป

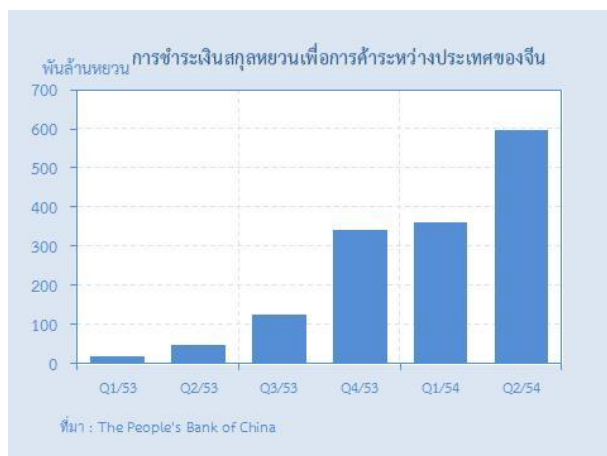
หากพิจารณาจากปัจจัยสำคัญในการเป็นสกุลเงินสากลของเงินหยวน ตามที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าปัจจัยต่างๆ ทั้งขนาดเศรษฐกิจ ระดับการเปิดของประเทศ เสถียรภาพค่าเงิน และปัจจัยภายนอก เอื้อต่อการส่งเสริมให้เงินสกุลหยวนเป็นสกุลเงินสากลของโลก ขาดเพียงการพัฒนาตลาดเงินในจีน ซึ่งติดขัดด้านกฎ ระเบียบต่างๆ และขั้นตอนกระบวนการเปิดตลาดอย่างระมัดระวัง จึงยังมีความล่าช้า อย่างไรก็ตามทางการเงินใช้ตลาดเงินและตลาดทุนในฮ่องกงซึ่งมีความพร้อมมากกว่าเป็นศูนย์กลางเงินหยวนทดแทนทำให้เงินสกุลหยวนจะสามารถเป็นเงินสกุลเงินสากล

ของโลกได้ภายในระยะเวลาไม่นาน (ภายในปี 2558)

การผลักดันและความต้องการใช้เงินสกุลหยวนของทางการเงิน จะทำให้เงินสกุลหยวนจะมีบทบาทในเวทีเศรษฐกิจการเงินของโลก ดังนี้

1. บทบาทด้านการค้าและการลงทุน

ประเทศต่างๆ จะใช้เงินหยวนอย่างแพร่หลายในด้านการค้าและการลงทุนเพิ่มมากขึ้น โดยในปีที่ผ่านมาสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศด้วยสกุลหยวนของจีนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1 เป็นร้อยละ 7 โดยในปี 2553 จีนมีการชำระเงินสกุลหยวนเพื่อการค้ามูลค่า 534.8 พันล้านหยวน ในขณะที่ครึ่งแรกของปี 2554 มีธุรกรรมการชำระเงินสกุลหยวนแล้ว 957.6 พันล้านหยวน ส่วนหนึ่งเกิดจากนโยบายของทางการเงินที่ต้องการผลักดันการการใช้เงินสกุลหยวน เช่น นโยบายการค้ากับชาติให้กับวิสาหกิจที่จดทะเบียนทำการค้าระหว่างประเทศด้วยสกุลเงินหยวน จำนวน 67,724 บริษัท และการเปิดศูนย์กลางเงินหยวนในฮ่องกง นอกจากนี้ ตั้งแต่ปลายปี 2551 – มิถุนายน 2554 จีนได้จัดทำข้อตกลงทวิภาคีแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Bilateral Swap Agreement : BSA) กับประเทศต่างๆ แล้ว 12 ประเทศ วงเงิน 841,200 ล้านหยวน เพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานการใช้เงินสกุลหยวนในอนาคต และลดการใช้เงินดอลลาร์ สหรัฐ.

นอกจากนี้ในการประชุมหารือทางการเงินระหว่างอังกฤษกับจีน เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2554 ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงลอนดอน มีวาระการประชุมเพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนทั้งสองฝ่ายให้ความสนใจพัฒนาเงินสกุลหยวนในตลาดลอนดอน แสดงถึงบทบาทของเงินสกุล

หยวนที่เริ่มขยายอิทธิพลไปยังทวีปยุโรป

2. บทบาทด้านการดำรงเงินสำรองระหว่างประเทศ แม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีประเทศใดดำรงเงินสำรองระหว่างประเทศด้วยเงินสกุลหยวน แต่เริ่มมีหลายประเทศให้ความสนใจที่จะดำรงเงินสำรองระหว่างประเทศส่วนหนึ่งด้วยเงินสกุลหยวนในอนาคต เช่น ไนจีเรีย ซึ่งมีเงินสำรองระหว่างประเทศเป็นดอลลาร์ สหรัฐ.ถึงร้อยละ 80 โดยผู้ว่าธนาคารกลางไนจีเรียมีแผนเปลี่ยนแปลงอัตราการค้าเงินสำรองระหว่างประเทศเป็นเงินสกุลหยวนถึงร้อยละ 5-10 ของเงินสำรองระหว่างประเทศทั้งหมด ทั้งนี้มีการประมาณการว่าการค้าระหว่างจีนกับแอฟริกาในปี 2558 จะเป็นการชำระเงินด้วยเงินสกุลหยวนถึงร้อยละ 40 นอกจากนี้ประเทศในอเมริกาใต้ เช่น ชิลี และเวเนซุเอลา (ซึ่งส่งออกทองแดงและน้ำมันให้กับจีน) รวมทั้งประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย เช่น มาเลเซีย เกาหลีใต้ กัมพูชา ฟิลิปปินส์ มองโกเลีย รวมทั้งรัสเซีย และเบลารุส กำลังพิจารณาใช้เงินสกุลหยวนเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ ด้วยเช่นกัน

ทำให้ในอนาคตเงินหยวนจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นทั้งด้านการค้าและการลงทุนของโลกแทนที่เงินสกุลสำคัญเช่น ดอลลาร์ สหรัฐ. และยูโรได้บางส่วน หลังจากนั้นจะทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นจนประเทศต่างๆ นำเงินหยวนไปเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศเพื่อผลตอบแทนที่สูง เพื่อความมั่นคงและกระจายความเสี่ยงด้านการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม เหตุผลการดำรงเงินสำรองสกุลหยวนส่วนหนึ่งของประเทศต่างๆ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับประเทศจีน มหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ของโลกด้วยเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

วรินทร์ ชัยวิวัฒน์ และพัฒนพงษ์ ภูสุวรรณ “หยวน : สกุลเงินใหม่ในภูมิภาค” รายงานเศรษฐกิจมหภาค
นาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ไตรมาสแรกปี 2553 ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคเหนือ พ.ศ.2553

พัฒนพงษ์ ภูสุวรรณ “ความคืบหน้าการใช้เงินสกุลหยวนชำระเงินเพื่อการค้า” รายงานเศรษฐกิจมหภาค
นาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ครั้งแรกปี 2553 ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคเหนือ พ.ศ.2553

新浪财经，香港证监会称 RQFII 产品审批管理准备就绪，2011 年 9 月 8 日李克
强，允许 RQFII 投资境内市场，2011 年 08 月 26 日

周小川 “人民币国际化中国不着急” 世纪经济报道, 2011 年 09 月 09 日

多国纳入人民币作外储 人民币区域化为国际化铺路，2011 年 09 月 15 日

人民币国际化正迈入新阶段，国际财经时报，2011 年 09 月 16 日

人民币国际化正迈入新阶段，股城网，2011 年 09 月 16 日

Contact author:

พัฒนพงษ์ ภูสุวรรณ
เศรษฐกรอาวุโส ส่วนเศรษฐกิจภาค
ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ
PatanapP@bot.or.th

Disclaimer: บทความนี้เป็นความเห็นส่วนตัว จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย